

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1. Identyfikator produktu

Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowanie substancji/preparatu

Przygotowanie powierzchni drewna i innych podłoży

Zalecane zastosowanie

	REACHSET 1003
SU3	Zastosowania przemysłowe: zastosowania substancji jako takich lub w postaci preparatów w obiektach przemysłowych
ERC4	Przemysłowe zastosowanie substancji pomocniczych w procesach i produktach, które nie staną się częścią wyrobu
ERC5	Zastosowanie przemysłowe, następstwem którego jest włączenie do matrycy lub na nią
PROCh01	Pozostałe przetwarzanie bez aerozolu

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent

Hesse GmbH & Co. KG
Warendorfer Strasse 21
59075 Hamm (Germany)
Numer telefonu +49 (0) 2381 963-00
Faks- numer +49 (0) 2381 963-849
Adres e-mail ps@hesse-lignal.de

1.4. Numer telefonu alarmowego

Germany: +49 (0) 2381 788-612

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja (Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)

Produkt zgodnie z Rozporządzeniem(WE) nr 1272/2008 nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny.

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie wg Rozporządzenia (WE) nr 1272/2008

EUH208 Zawiera 2-metylo-2H-izotiazol-3-on, 1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on, Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej.

Informacje uzupełniające

EUH210 Karta charakterystyki dostępna na żądanie.
zawiera 0,4 % składników o nieznanym zagrożeniu dla środowiska wodnego.

2.3. Inne zagrożenia

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Produkt nie zawiera żadnych substancji PBT. Produkt nie zawiera żadnej substancji vPvB. Produkt ten nie zawiera żadnych substancji o właściwościach powodujących zaburzenia układu hormonalnego człowieka. Produkt nie zawiera żadnej substancji wykazującej właściwości zaburzających gospodarkę hormonalną u człowieka. Patrz sekcja 3 tej karty charakterystyki.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

Składniki niebezpieczne

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Nr CAS	2634-33-5		
Nr EINECS	220-120-9		
Koncentracja		<	0,05 %
Klasyfikacja (Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)			
	Acute Tox. 4	H302	
	Skin Irrit. 2	H315	
	Eye Dam. 1	H318	
	Skin Sens. 1	H317	
	Aquatic Acute 1	H400	
	Aquatic Chronic 2	H411	

Limity koncentracji (Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)

Skin Sens. 1 H317 >= 0,05 %

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Nr CAS	2682-20-4		
Nr EINECS	220-239-6		
Koncentracja		<	0,0015 %
Klasyfikacja (Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)			
	Acute Tox. 3	H301	
	Acute Tox. 2	H330	
	Skin Corr. 1B	H314	
	Aquatic Acute 1	H400	
	Aquatic Chronic 1	H410	
	Skin Sens. 1A	H317	
	Acute Tox. 3	H311	
	Eye Dam. 1	H318	

Drogi narażenia: Narażenie drogą oddechową

Limity koncentracji (Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)

Aquatic Acute 1 H400 M = 10
Skin Sens. 1A H317 >= 0,0015 %

Odnośnik

Wyjaśnienia skrótów znajdują się w sekcji 16.

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Informacje ogólne

Wynieść poszkodowanego z niebezpiecznego miejsca, zapewnić pozycję leżącą. W razie jakichkolwiek wątpliwości, lub jeśli objawy nie ustępują, należy zasięgnąć porady lekarza. W przypadku złego samopoczucia zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza. Ratownik: Dbaj o własne bezpieczeństwo!

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

W przypadku wdychania

W przypadku narażenia drogą oddechową na rozpyloną mgłę, wezwać natychmiast pomoc medyczną.

W przypadku kontaktu ze skórą

W przypadku kontaktu ze skórą, natychmiast przemyć wodą z mydłem. Nie wolno używać rozpuszczalników ani rozcieńczalników. W przypadku, gdy podrażnienie skóry nie ustępuje należy skonsultować się z lekarzem.

W przypadku kontaktu z oczami

Sprawdzić i usunąć szkła kontaktowe. Natychmiast rozpocząć przemywanie oczu wodą przez okres co najmniej 5 minut, sprawdzić wewnętrzne powierzchnie górnych i dolnych powiek. Wezwać pomoc medyczną.

W przypadku połknięcia

Nie wywoływać wymiotów. Wezwać pomoc medyczną.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Objawy mogą obejmować ból głowy, zawroty głowy, zmęczenie, obniżenie siły mięśni, a w skrajnych przypadkach utratę przytomności.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Uwagi dla lekarza / Leczenie

Leczenie objawowe.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze

Zalecane : piana gaśnicza (odporna na alkohol), dwutlenek węgla, gaśnice proszkowe, mgła wodna. Nie zalecane : strumień wody.

Nieodpowiednie środki gaśnicze

Nie używać zwartego strumienia wody, ponieważ może rozproszyć i rozprzestrzenić ogień.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Spalanie powoduje wytwarzanie gęstego, czarnego dymu; Podczas pożaru mogą zostać uwolnione: Niebezpieczne produkty rozkładu; Kontakt z produktami rozkładu może być niebezpieczny dla zdrowia.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Specjalne wyposażenie ochronne dla strażaków

W przypadku rozprzestrzeniania się ognia, istnieje możliwość wydzielania niebezpiecznych Gazów. Nosić półmaski chroniące układ oddechowy.

Dodatkowe informacje

Nie dopuścić, aby potencjalnie skażona woda (w tym deszczówka) pochodząca z pogorzeliska lub rozlania, dostała się do dróg wodnych, ścieków lub kanalizacji. Zamknięte pojemniki, wystawione na działanie ognia należy chłodzić wodą. Standardowa procedura w przypadku pożaru z udziałem substancji chemicznych.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Nie wdychać mgieł. Nie wdychać Gazów. Nie wdychać mieszanin.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuszczać do przedostania się do systemu odwadniającego i do wód. Nie dopuszczać do przedostania się pod ziemię, do wód lub kanału ściekowego. W przypadku ulatniania gazu lub dostawania się do wodociągów, ziemi lub kanalizacji, poinformować odpowiedzialną osobę.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Rozlane lub rozsypane substancje, należy zebrać za pomocą niepalnych substancji, takich jak: piasek, ziemia, wermikulit, ziemia okrzemkowa. Następnie umieścić w pojemnikach i utylizować zgodnie z miejscowymi przepisami (patrz sekcja 13). Umyć dokładnie zanieczyszczoną podłogę i inne przedmioty wodą z detergentami zgodnie z przepisami o ochronie środowiska. Nie wolno używać rozpuszczalników ani rozcieńczalników. Wysłać w odpowiednim pojemniku w celu zużytkowania odpadów lub ich usunięcia.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Dotrzymywać przepisów bezpieczeństwa (patrz Sekcjach 7 i 8)

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Wskazówki dotyczące bezpiecznego posługiwania się

Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty w suchym, chłodnym i dobrze wentylowanym miejscu. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Należy unikać wdychania oparów, aerozolu i mgły rozpylonej cieczy. Nie jeść, nie pić i nie palić podczas używania produktu. Nosić odzież ochronną. Część 8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Wytyczne ochrony przeciwpożarowej

Gasić pożar z rozsądnej odległości z zachowaniem zwykłych środków ostrożności.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Wymagania względem pomieszczeń i pojemników magazynowych

Przechowywać tylko w oryginalnym opakowaniu w chłodnym, dobrze wentylowanym miejscu. Pojemniki otwarte starannie zamknąć i przechowywać w pozycji pionowej w celu uniemożliwienia uchodzenia

Wytyczne składowania

Trzymać z daleka od środków utleniających, materiałów silnie alkalicznych oraz mocnych kwasów. Nie palić. Nie dopuszczać osób nieupoważnionych. Po otwarciu opakowania należy je szczelnie zamknąć i przechowywać pionowo, aby uniknąć wycieku.

Klasa przechowywania

Klasa przechowywania wg TRGS 510 10 Palne ciecze.

Inne informacje o warunkach przechowywania

Przechowywać z dala od źródeł ciepła. Chronić przed światłem słonecznym. Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu - nie palić tytoniu. Magazynować zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi.

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Dodatkowe informacje

-

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

8.2. Kontrola narażenia

Kontrola narażenia

Użytkownicy powinni przestrzegać krajowych wartości granicznych dla stanowisk pracy lub innych, odpowiednich wartości. Zapewnić dobre przewietrzenie. Można to osiągnąć przez odsysanie miejscowe lub ogólną wymianę zużytego powietrza. Jeśli to nie wystarczy, aby utrzymać stężenie gazów rozpuszczalnika poniżej wartości granicznych dla stanowiska pracy, należy założyć odpowiedni aparat tlenowy.

Ochrona dróg oddechowych - Uwaga

Należy unikać wdychania oparów, aerozolu i mgły rozpylonej cieczy. W przypadku narażenia na parę/pył/aerozol używać aparatów oddechowych. Zalecany typ filtra: Maski do ochrony układu oddechowego z filtrem typu A/P2.

Ochrona rąk

Rękawice ochronne odpowiadające EN 374.

Materiał rękawic

Materiał odpowiedni kauczuk butylowy

Grubość rękawic \geq 0,5 mm

Czas przełomu \geq 120 min

Niniejsze zalecenie obowiązuje tylko dla nazwanego w dostarczanej przez nas karcie charakterystyki produktu i stosowanego wyłącznie do podanego przez nas celu.

Do specjalnych zastosowań zaleca się sprawdzenie u producenta rękawic odporności na chemikalia wyżej wymienionych rękawic ochronnych.

Zapoznaj się z instrukcją dostarczoną przez producenta. Przestrzegaj instrukcji bezpiecznego stosowania.

Czas przebicia musi być większy od czasu końcowego wykorzystania produktu.

Rękawice ochronne powinny być wymieniane regularnie i jeśli występują oznaki uszkodzenia materiału rękawicy.

Wydajność lub skuteczność rękawicy można zmniejszyć przez fizyczne / chemiczne uszkodzenia i słabą konserwację.

Ochrona oczu

Zakładać gogle ochronne z bocznymi zabezpieczeniami zgodnie z normą EN 166.

Ochrona ciała

Nosić odpowiednią odzież ochronną. Usunąć zabrudzoną odzież i wyprać przed ponownym użyciem. Myć ręce przed przerwą i po pracy.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Stan	ciecz
Kolor	barwiony.
Zapach	charakterystyczny

Temperatura topnienia

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Temperatura topnienia

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Temperatura wrzenia lub początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia

Wartość 100 do 170 °C

Palność

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Dolna i górna granica wybuchowości

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Temperatura zapłonu

Wartość > 60 °C

Temperatura samozapłonu

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Temperatura rozkładu

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

wartość pH

Wartość 8

Koncentracja/H₂O 100

Uwagi Nie odpowiedni

Lepkość

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Rozpuszczalność

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Współczynnik podziału n-oktanol/woda (wartość współczynnika log)

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Ciśnienie pary

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Gęstość lub gęstość względna

Wartość Około 1,044 kg/l

temperatura. 20 °C

Względna gęstość pary

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Charakterystyka cząsteczek

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

9.2. Inne informacje

Granica woni

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Rozpuszczalność w wodzie

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Czas wpływu

Wartość 28 do 42 s

temperatura. 20 °C

metoda. DIN 53211 - 6 mm

Właściwości wybuchowe

Wartość Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Właściwości utleniające

Uwagi Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

Udział nielotny

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Wartość metoda.	39 Obliczona wartość	%
--------------------	-------------------------	---

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1. Reaktywność

Produkt jest stabilny chemicznie pod warunkiem użycia zgodnego z przeznaczeniem i zalecanymi warunkami przechowywania. Unikać kontaktu z substancjami - patrz rozdział 7.

10.2. Stabilność chemiczna

Trwały w warunkach normalnych.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Dla zapobieżenia rozkładowi termicznemu nie przegrzewać.

10.4. Warunki, których należy unikać

Trzymać z dala od ciepła, iskier i płomienia.

10.5. Materiały niezgodne

W celu uniknięcia reakcji egzotermicznych: przechowywać z dala od środków utleniających, silnych zasad i silnych kwasów.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Tlenek węgla i ditlenek węgla. Podtlenki azotu (NOx). gęsty, czarny dym, Nie rozkłada się, jeśli jest stosowany zgodnie z zaleceniem.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008

Toksyczność ostra przy podaniu doustnym

metoda.	Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi	W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Toksyczność ostra przy podaniu doustnym (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Species	Szczur.	
LD50	120	mg/kg
metoda.	EPA.	
Źródło	1 (reliable without restriction)	

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Species	Szczur.	
LD50	1193	mg/kg

Toksyczność ostra przy wchłanianiu przez skórę

metoda.	Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi	W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Toksyczność ostra przy wchłanianiu przez skórę (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Species	Szczur.	
LD50	242	mg/kg
Źródło	1 (reliable without restriction)	

Toksyczność ostra przy wdychaniu

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perłowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Toksyczność ostra przy wdychaniu (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Species	Szczur.	
LC50.	0,1	mg/l
Czas ekspozycyjny	4	h
Stosowanie/Typ	Pyłu/Mgły	
Źródło	1 (reliable without restriction)	

Działanie żrące/drażniące na skórę

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Działanie żrące/drażniące na skórę (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Wartość Powoduje oparzenia.

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Wartość Działa drażniąco na skórę.

poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Wartość Powoduje poważne oparzenia chemiczne skóry i oczu.

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Wartość Działa drażniąco na oczy.

uczulenie

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Uczulenie (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Wartość Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Substancja podstawowa 1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on
Wartość Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Mutagenność

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Działanie szkodliwe na rozrodczość

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Karcenogenność

metoda. Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)
Uwagi W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Działanie toksyczne na specyficzne organy docelowe (STOT)

Narażenie jednorazowe

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

metoda.

Metoda obliczeniowa (Rozporządzenie(WE) 1272/2008)

Uwagi

W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Powtarzające się narażenie

Uwagi

W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

Zagrożenie spowodowane aspiracją

W oparciu o dostępne informacje nie są spełnione kryteria klasyfikacyjne.

11.2 Informacje o innych zagrożeniach

Właściwości powodujące zaburzenia układu hormonalnego ze względu na człowieka

Produkt ten nie zawiera żadnych substancji o właściwościach powodujących zaburzenia układu hormonalnego człowieka.

Dodatkowe informacje

Dane toksykologiczne są niedostępne.

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1. Toksyczność

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

Toksyczność dla ryb (Składniki)

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Species	Oncorhynchus mykiss (pstrąg tęczowy)	
LC50.	2,18	mg/l
Czas ekspozycyjny	96	h

Toksyczność dla daphnia (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Species	Daphnia magna (rozwiłitka)	
NOEC	0,044	mg/l
Czas ekspozycyjny	21	d

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Species	Daphnia magna (rozwiłitka)	
EC50	2,94	mg/l
Czas ekspozycyjny	48	h

Toksyczność dla alg (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

EC50	0,157	mg/l
Czas ekspozycyjny	96	h

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

Degradowalność biologiczna (Składniki)

2-metylo-2H-izotiazol-3-on

Wartość	Łatwo biodegradowalny.
---------	------------------------

1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Wartość

Łatwo biodegradowalny.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

Współczynnik podziału n-oktanol/woda (wartość współczynnika log)

Uwagi

Nie oznaczony. Dla danego produktu parametr nie występuje.

12.4. Mobilność w glebie

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

Mobilność w glebie

brak dostępnych danych

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Produkt nie zawiera żadnych substancji PBT.

Produkt nie zawiera żadnej substancji vPvB.

12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Właściwości powodujące zaburzenia układu hormonalnego ze względu na środowisko

Produkt nie zawiera żadnej substancji wykazującej właściwości zaburzających gospodarkę hormonalną u człowieka. Patrz sekcja 3 tej karty charakterystyki.

12.7. Inne szkodliwe skutki działania

Informacje ogólne

Do tej podsekcji nie ma do dyspozycji żadnych informacji ekotoksykologicznych w odniesieniu do produktu własnego.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Pozostałe odpady

EAK - kod odpadów

080111 - odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne

EAK - kod odpadów

200127 - farby, tusze i kleje oraz żywice zawierające substancje niebezpieczne

Tam gdzie to możliwe stosować raczej wtórne wykorzystanie niż neutralizację lub spalanie.
Nie dopuszczać do przedostania się do systemu odwadniającego i do wód.

zmodyfikowany produkt

EAK - kod odpadów

080115 - osady z unieszkodliwiania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perłowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Zeschnięte resztki

EAK - kod odpadów

080112 – Odpady farb i lakierów inne niż wymienione w 08 01 11

Zanieczyszczone opakowanie

EAK - kod odpadów

150110 - opakowania zawierające pozostałości lub zanieczyszczone przez substancje niebezpieczne

Recyklingowi mogą być poddawane tylko całkowicie opróżnione opakowania.

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

	Transport lądowy ADR/RID	Transport morski IMDG/GGVSee	Transport lotniczy
14.1. Numer UN (numer ONZ)	Nie zaklasyfikowany jako niebezpieczny w rozumieniu przepisów transportowych.	Nie zaklasyfikowany jako niebezpieczny w świetle przepisów transportu morskiego i lotniczego.	Nie jest substancją niebezpieczną zgodnie z definicjami powyższych przepisów.

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

VOC

VOC (EC) Około 1 % 10 g/l
o

Przepisy poszczególnych krajów

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z późniejszymi zmianami. Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz.U. 2018 nr 0 poz. 143)

Obwieszczenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33 poz. 166 z 2011 r)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2018 nr 0 poz. 992). Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz.U. 2015 nr 0, poz. 1926 z późniejszymi zmianami)

Dyrektywą Komisji 2000/39/WE z dnia 8 czerwca 2000 r. ustanawiającą pierwszą listę indykatorywnych wartości granicznych narażenia na czynniki zewnętrzne podczas pracy w związku z wykonaniem dyrektywy Rady 98/24/EWG w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z czynnikami chemicznymi w miejscu pracy.

Dyrektywą Komisji 2006/15/WE z dnia 7 lutego 2006 r. ustanawiającą drugi wykaz indykatorywnych

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE oraz zmieniająca dyrektywę 91/322/EWG i 2000/39/WE.

Dyrektywą Komisji 2009/161/UE z dnia 17 grudnia 2009 r. ustanawiająca trzeci wykaz wskaźnikowych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE oraz zmieniająca dyrektywę Komisji 2000/39/WE.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (t.j. Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1604)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U. z 2005, nr 259, poz. 2173). Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t.j. Dz.U. 2018 nr 0 poz. 169)

Oświadczenie Rządowe z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie wejścia w życie zmian do Regulaminu międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (RID), stanowiącego załącznik C do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF), sporządzonej w Bernie 9 maja 1980r. . (Dz.U. z 2013r., poz. 840).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2013r. w sprawie stosowania ograniczeń wyszczególnionych w załączniku XVII do Rozporządzenia 1907/2006 (Dz.U. 2013 poz. 1314 z późniejszymi zmianami)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowym (t.j. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1863 z późniejszymi zmianami)

Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 14 kwietnia 2014r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie ograniczeń w produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz. U z 2014rnr 0 poz. 769)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 98/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie wprowadzania do obrotu i używania prekursorów materiałów wybuchowych

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 nr 0, poz. 1923).

Oświadczenie Rządowe z dnia 28 lutego 2017r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiejdotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września1957 r. (Dz.U. 2017 poz. 1119)

Ustawa z dnia 15 maja 2015r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (tj. Dz.U. 2017 poz. 1951 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (tj. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1488)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2018 nr 0 poz. 1030)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (tj Dz.U. 2016., nr 0 poz. 1117).

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 2018 poz. 1286)

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1353)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. 2018 nr 0 poz. 680)

SEKCJA 16: Inne informacje

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Zwroty H podane w sekcji 3

H301	Działa toksycznie po połknięciu.
H302	Działa szkodliwie po połknięciu.
H311	Działa toksycznie w kontakcie ze skórą.
H314	Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu .
H315	Działa drażniąco na skórę.
H317	Może powodować reakcję alergiczną skóry.
H318	Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
H330	Wdychanie grozi śmiercią.
H400	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.
H410	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.
H411	Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Kategoria CLP w sekcji 3

Acute Tox. 2	Toksyczność ostra, Kategoria 2
Acute Tox. 3	Toksyczność ostra, Kategoria 3
Acute Tox. 4	Toksyczność ostra, Kategoria 4
Aquatic Acute 1	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, ostra, Kategoria 1
Aquatic Chronic 1	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, przewlekła, Kategoria 1
Aquatic Chronic 2	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, przewlekła, Kategoria 2
Eye Dam. 1	Poważne uszkodzenie oczu, Kategoria 1
Skin Corr. 1B	Działanie żrące na skórę, Kategoria 1B
Skin Irrit. 2	Działanie drażniące na skórę, Kategoria 2
Skin Sens. 1	Działanie uczulające skórę, Kategoria 1
Skin Sens. 1A	Działanie uczulające skórę, Kategoria 1A

Skróty

ADR - Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
RID - Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
IMDG - International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA - International Air Transport Association
IATA-DGR - Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
ICAO-TI - Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)
GHS - Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS - European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
CAS - Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
GefStoffV - Gefahrstoffverordnung (Ordinance on Hazardous Substances, Germany)
LOAEL - Lowest Observed Adverse Effect Level
LOEL - Lowest Observed Effect Level
NOAEL - No Observed Adverse Effect Level
NOEC - No Observed Effect Concentration
NOEL - No Observed Effect Level
OECD - Organisation for Economic Cooperation and Development
VOC - Volatile Organic Compounds
Ostatnio wprowadzone zmiany będą zaznaczone na marginesie (***). Ta wersja zastępuje wszystkie poprzednie.
Ta karta charakterystyki niebezpiecznej substancji chemicznej zawiera jedynie informacje odnoszące się do bezpieczeństwa i nie zastępuje jakichkolwiek specyfikacji i informacji o produkcie.
Informacja zawarta w Karcie Charakterystyki Niebezpiecznej Substancji Chemicznej jest zgodna z poziomem naszej wiedzy, informacji i stanu wiedzy na dzień publikacji. Podana informacja opracowana

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perłowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersje: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

została jedynie jako wskazówka dla bezpiecznego operowania, używania, przetwarzania, magazynowania, transportu, usuwania i na wypadek uwolnienia i nie powinna być traktowana jako gwarancja lub specyfikacja jakościowa.

Informacja dotyczy jedynie szczególnych zastosowań materiału i może nie być aktualna dla tego materiału użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w innym procesie, chyba, że jest to wymienione w tekście.

Niniejsza informacja opiera się na aktualnym stanie wiedzy, zatem nie gwarantuje prawdziwych parametrów.

Załącznik do rozszerzonej karty charakterystyki (eMSDS)

Zwieźła nazwa scenariusza narażenia

ES018 - Zastosowania przemysłowe: walcowanie, zanurzanie, wylewanie i inne przetwarzanie bez powstawania aerozoli (w środku)

Zastosowanie substancji/preparatu

Przygotowanie powierzchni drewna i innych podłoży

Stosowanie

SU3	Zastosowania przemysłowe: zastosowania substancji jako takich lub w postaci preparatów w obiektach przemysłowych
ERC4	Przemysłowe zastosowanie substancji pomocniczych w procesach i produktach, które nie staną się częścią wyrobu
ERC5	Zastosowanie przemysłowe, następstwem którego jest włączenie do matrycy lub na nią
PROCh01	Pozostałe przetwarzanie bez aerozolu
PROCh02	roller powłoka przemysłowa
PROC13	Obróbka wyrobów poprzez zamaczanie i zalewanie

Przyczyniający się scenariusz narażenia dla zarządzania ryzykiem dotyczącym środowiska naturalnego

Stosowanie

ERC4	Przemysłowe zastosowanie substancji pomocniczych w procesach i produktach, które nie staną się częścią wyrobu
ERC5	Zastosowanie przemysłowe, następstwem którego jest włączenie do matrycy lub na nią

Stan fizyczny

ciecz

Maksymalna ilość na pewien czas lub czynność

Dni emisji na jedno miejsce: <= 300

Inne odpowiednie warunki stosowania

Stosowanie: temperatura w pomieszczeniu
Suszenie/utwardzanie przebiega w temperaturze pokojowej lub temperaturach wyższych.
Utwardzanie przeprowadza się za pomocą promieniowania UV (wyłącznie w odniesieniu do systemów utwardzanych za pomocą promieniowania UV).
Tam gdzie to możliwe stosować raczej wtórne wykorzystanie niż neutralizację lub spalanie.
Nie dopuszczać do przedostania się pod ziemię, do wód lub kanału ściekowego.
Usunąć wodę z przemycia zgodnie z lokalnymi i krajowymi przepisami.

Woda odpadowa

Nie wypuszczać do ścieków/ wód powierzchniowych/ gruntowych. Ścieki z kabiny lakierniczej należy po obróbce mechanicznej odprowadzić do oczyszczalni ścieków.

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Powietrze odpadowe

Trzymać pojemnik zamknięty. Unikać uwolnienia do środowiska.

Gleba

Podłogi powinny być nieprzepuszczalne, odporne na ciecze i łatwe do czyszczenia.

Pozostałe odpady

EAK - kod odpadów

080111 - odpady farb i lakierów zawierających
rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje
niebezpieczne

200127 - farby, tusze i kleje oraz żywice zawierające
substancje niebezpieczne

Tam gdzie to możliwe stosować raczej wtórne wykorzystanie niż neutralizację lub spalanie.

Nie dopuszczać do przedostania się do systemu odwadniającego i do wód.

zmodyfikowany produkt

EAK - kod odpadów

080115 - osady z unieszkodliwiania farb i lakierów
zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje
niebezpieczne

Zeschnięte resztki

EAK - kod odpadów

080112 – Odpady farb i lakierów inne niż wymienione w 08
01 11

Zanieczyszczone opakowanie

EAK - kod odpadów

150110 - opakowania zawierające pozostałości lub
zanieczyszczone przez substancje niebezpieczne

Recyklingowi mogą być poddawane tylko całkowicie opróżnione opakowania.

Contributing exposure scenario controlling worker exposure

Stosowanie

SU3

Zastosowania przemysłowe: zastosowania substancji jako takich lub w postaci
preparatów w obiektach przemysłowych

PROCh01

Pozostałe przetwarzanie bez aerozolu

PROCh02

roller powłoka przemysłowa

PROC13

Obróbka wyrobów poprzez zamaczanie i zalewanie

Stan fizyczny

ciecz

Maksymalna ilość na pewien czas lub czynność

Czas ekspozycyjny

<=

8

h/d

Częstotliwość narażenia

<=

220

d/a

Inne odpowiednie warunki stosowania

Stosowanie: temperatura w pomieszczeniu

Suszenie/utwardzanie przebiega w temperaturze pokojowej lub temperaturach wyższych.

Utwardzanie przeprowadza się za pomocą promieniowania UV (wyłącznie w odniesieniu do systemów
utwardzanych za pomocą promieniowania UV).

Przed użyciem przeczytać załączone instrukcje.

Środki odnoszące się do substancji i bezpieczeństwa produktu

Stosować środki techniczne dla przestrzegania limitów narażenia w miejscu pracy. Ze względów
praktycznych powinno się to osiągnąć wykorzystując lokalne odciągi i ogólną instalację wywiewną.
Zapewnić dobre przewietrzenie. Można to osiągnąć przez odsysanie miejscowe lub ogólną wymianę
zużytego powietrza. Jeśli to nie wystarczy, aby utrzymać stężenie gazów rozpuszczalnika poniżej
wartości granicznych dla stanowiska pracy, należy założyć od powiedni aparat tlenowy.

Nazwa handlowa: Hesse Struktura perlowa HYDRO-PUR RESISTCOLOR drobna, mat PEX HDB 54372-F

Wersja: 6 / PL

Aktualizacja: 07.12.2022

Zastępuje wersję: 5 / PL

Wydrukowano dnia 18.01.23

Ochrona dróg oddechowych - Uwaga

Należy unikać wdychania oparów, aerozolu i mgły rozpylonej cieczy. W przypadku narażenia na parę/pył/aerozol używać aparatów oddechowych. Zalecany typ filtra: Maski do ochrony układu oddechowego z filtrem typu A/P2.

Ochrona rąk

Rękawice ochronne odpowiadające EN 374.

Materiał rękawic

Materiał odpowiedni kauczuk butylowy

Grubość rękawic \geq 0,5

Czas przełomu \geq 120

Niniejsze zalecenie obowiązuje tylko dla nazwanego w dostarczanej przez nas karcie charakterystyki produktu i stosowanego wyłącznie do podanego przez nas celu.

Do specjalnych zastosowań zaleca się sprawdzenie u producenta rękawic odporności na chemikalia wyżej wymienionych rękawic ochronnych.

Zapoznaj się z instrukcją dostarczoną przez producenta. Przestrzegaj instrukcji bezpiecznego stosowania.

Czas przebicia musi być większy od czasu końcowego wykorzystania produktu.

Rękawice ochronne powinny być wymieniane regularnie i jeśli występują oznaki uszkodzenia materiału rękawicy.

Wydajność lub skuteczność rękawicy można zmniejszyć przez fizyczne / chemiczne uszkodzenia i słabą konserwację.

Ochrona oczu

Zakładać gogle ochronne z bocznymi zabezpieczeniami zgodnie z normą EN 166.

Ochrona ciała

Nosić odpowiednią odzież ochronną. Usunąć zabrudzoną odzież i wyprać przed ponownym użyciem. Myć ręce przed przerwą i po pracy.

Załącznik dla prognozy narażenia i instrukcja dla użytkowników.

Wytyczne dla użytkowników podłączanych później

Dalszy użytkownik może w oparciu o informacje określić, czy postępuje w ramach scenariuszy narażenia. Decyzję tę można podjąć w oparciu o ocenę fachową lub wykorzystując narzędzi zaleconych przez organizację ECHA służących do oceny ryzyka.